

DET HANDLER OM DIG

**Samtidskunst
Iscenesættelse
Identitet**

7.-10. klasse

HVEM ER JEG?

HVEM er jeg?

HVORFOR er jeg?

Hvordan er jeg **SKABT**, og

HVORDAN skaber jeg mig selv?

Store spørgsmål, mange svar!

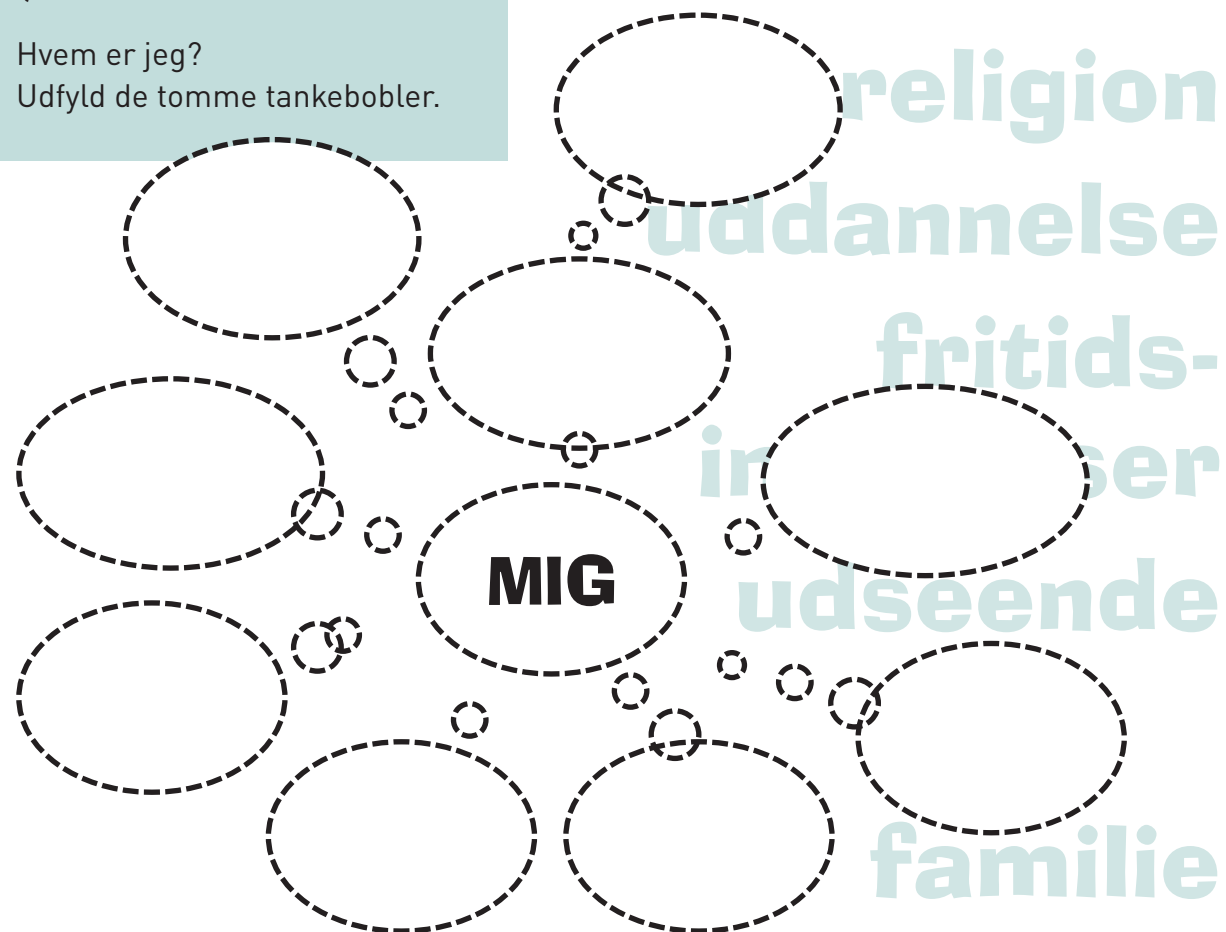
I dette materiale kan du og din klasse arbejde med temaerne identitet og iscenesættelse. Du kan se eksempler på, hvordan samtidskunstneren iscenesætter sin egen identitet med forskellige medier og materialer. Du kan også arbejde med din egen identitet og virkelighed.

Kort sagt: Det handler om samtidskunst, og det handler om dig!

Øvelse:

Hvem er jeg?

Udfyld de tomme tankebobler.

Sammenlign jeres mindmaps, og diskuter begrebet „identitet“.

- Hvad vil det sige at have en identitet?
- Hvad og hvem kan påvirke jeres identitet?
- Har I en fælles identitet som klasse, som unge, som danskere osv.?

Skriv stikord i boksen:

MIG, MIG og MIG!

I dag er vi alle unikke! JEG er i fokus, og friheden til at definere MIG er større end nogensinde. Hvor identitet før i tiden var et spørgsmål om tradition og opvækst, er den i dag forvandlet til et livsstilsprojekt. Gennem kultur og livsstil former vi os selv, og der er frit valg på alle hylder!

T-shirt eller hættetrøje? Opsat hår og solbriller? Smokey eyes eller helt naturlig? De fleste af os bruger hver morgen tid på at kaste et kritisk blik i spejlet. Vi beslutter os for, hvordan vi skal se ud, og hvordan vi *ikke* skal se ud.

Vi pynter lidt på den nøgne sandhed, eller sagt på en anden måde: vi „sætter os selv i scene“.

Øvelse:

Udvælg en genstand, der siger noget om dig, din personlighed, dine interesser osv. Det kan fx være en fysisk ting, du altid har på dig, eller en sang, du lytter til på vej til skole.

Præsenter genstanden for din klasse, og forklar, hvad den betyder for dig. Diskuter i fællesskab, hvad jeres forskellige genstande kan symbolisere, og hvad de kan fortælle om jer som personer.

SAMTIDSKUNST OG IDENTITET

– *det handler om dig!*

Mange **samtidskunstnere** laver kunstværker, der tager udgangspunkt i deres **eget liv** og den verden, de lever i.

Kunstværket kan handle om **en oplevelse**, kunstneren har haft, vise **en følelse** eller fortælle en **personlig historie**.

Ofte handler kunstværket ikke kun om kunstnerens **liv og identitet**, men kan være et udtryk for nogle **generelle vilkår**, vi lever under som **moderne mennesker**.

Kunstværket kan bruges til at **diskutere** sociale, kulturelle og politiske vilkår i det samfund, vi lever i. Fx kan det stille **spørgsmålstegn** ved magt, kønsroller og seksualitet.

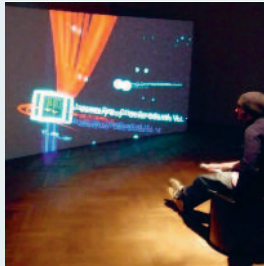
Samtidskunsten kommer ikke med et facit eller et svar, men spørger: **HVAD SYNES DU?**

Medier og materialer

Samtidskunstneren arbejder med mange forskellige medier og materialer. Ofte blander kunstneren flere udtryksformer, medier og materialer i samme kunstværk.

ORDBOG

- **Videokunst:** Videokunstværker vises typisk på en skærm, en væg eller et lærred. Ofte indgår videokunstværker som en del af en installation. Der er flere genrer indenfor videokunst. Nogle videokunstværker minder om dokumentarfilm, mens andre eksperimenterer med lyd, farve og billede. Modsat film, der har en fremadskridende handling med en begyndelse, midte og slutning, bryder mange videokunstnere fortællestrukturen op og skaber en slags levende billedcollager.
- **Lydkunst:** Lydkunst handler om at få os til at lytte og har fokus på lydens mange udtryksformer. Lydkunstens materiale spænder fra genkendelige og virkelige lyde fra vores hverdag til kunstige, teknologiske lyde, som lydkunstneren skaber på en computer.
- **Performance:** En performance er et kunstværk, der opføres *live* på samme måde som et teaterstykke eller en koncert. En performance kan indeholde musik, dans, lyde og oplæsning. En performance kan vare fra et par minutter til flere timer. Ofte optages en performance på video, så det er muligt at udstille den på et museum bagefter.
- **Installation:** En installation blander forskellige medier og udtryksformer og er ikke et medie i sig selv som fx fotografi eller video. En installation er ofte et rum, som vi kan gå ind i. I rummet er der installeret forskellige genstande, fx tegninger, lys, lyde, lugte og video. En installation aktiverer ikke bare vores øjne, men hele vores krop og flere af vores sanser.
- **Readymade:** En readymade er en genstand, som vi kender fra og bruger i vores hverdag. Det kan fx være en kop, en stol, et stykke legetøj eller et køkkenredskab. Når genstanden placeres i kunstneriske sammenhænge, bliver den til et kunstværk. Kunstneren får os til at se genstanden med andre øjne, end når vi møder den uden for kunstmuseet.

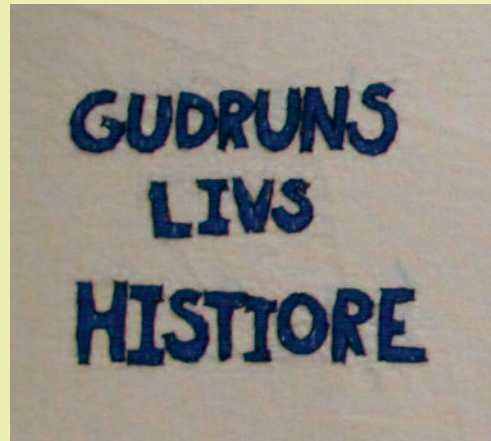

NÅR LIVET BLIVER TIL KUNST

– det handler om dig!

Kunstneren Gudrun Hasle laver kunstværker, der tager udgangspunkt i Gudruns personlige livshistorie. Som meget ung blev Gudrun Hasle psykisk syg, og hospitalet blev hendes andet hjem. Da Gudrun Hasle var ni år, forsøgte hun at begå selvmord med neglelakfjerner, og i mange år var hun „cutter“, dvs. at hun påførte sig selv smerte ved at skære i sig selv.

Gudrun Hasle sætter fokus på emner, der kan være smertefulde og svære at tale om. Kunstværkerne handler ikke kun om Gudrun, men også om dig og mig og om det at være ung i et moderne samfund, der konstant stiller krav.

© Gudrun Hasle, *Min livshistorie*, 2009

Diskuter i klassen:

Hvad er det **positive** ved at være ung i et moderne samfund?

Hvad er det **negative** ved at være ung i et moderne samfund?

Hvad vil det sige, at et samfund **stiller krav**?

Hvornår og hvordan **oplever I** det?

„Hvofer gør du det er jo gramt“

– broderier og skæve ord

Gudrun Hasle er især kendt for sine broderede kunstværker. Med nål og tråd broderer hun motiver fra sit eget liv. Normalt forbinder vi broderier med noget fint og feminint, der pynter på væggen eller på puden i sofaen. Gudrun Hasles broderier vil ikke bare pynte. De vil sætte dine tanker i gang!

Gudrun Hasle broderer også ord. Ordene hopper og danser og er stavet forkert. Det er ikke tilfældigt. Gudrun Hasle er nemlig ordblind. Men i stedet for at skjule, at hun er ordblind, lader Gudrun Hasle de „forkerte“ ord blive en vigtig del af kunstværket.

Læs mere om Gudrun Hasle på www.gudrunhasle.dk

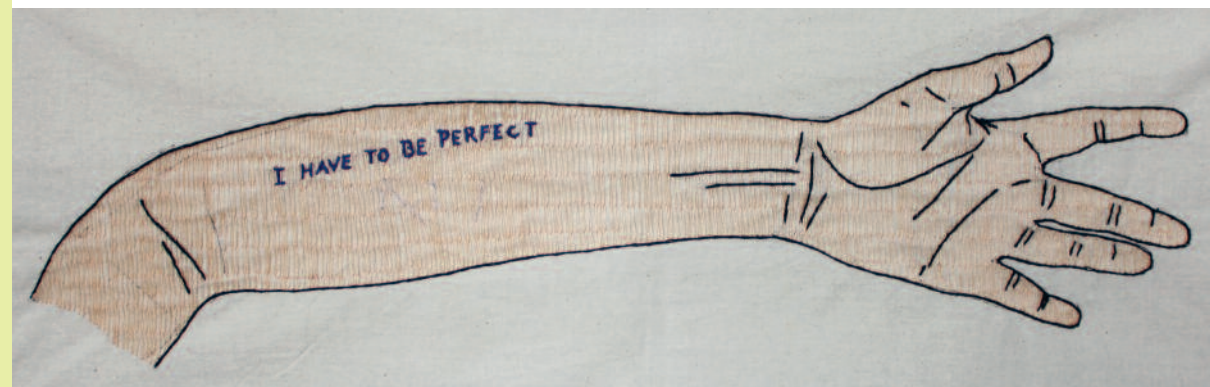
Diskuter:

Hvad fortæller tatoveringen om Gudrun Hasles **person og identitet**?

Kan ordene sige noget om jeres egen **ungdomsgeneration**?

Hvad er **det perfekte liv**?

Hvem og hvad påvirker **jeres forestilling** om det perfekte liv?

© Gudrun Hasle, „I have to be perfect“, 2008

Gudrun Hasle har broderet sin egen arm. På armen er tatoveret *„I have to be perfect“*.

Øvelse:

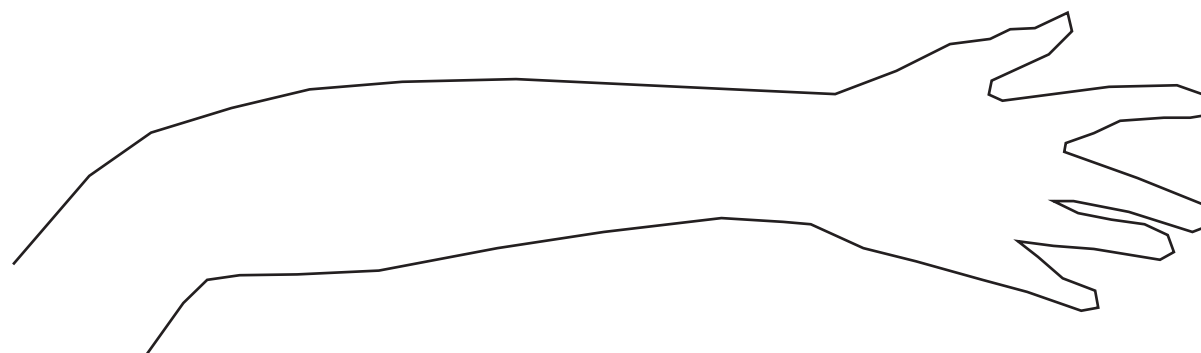
Hvad skal der stå på DIN arm?

1. Skriv en sætning på din arm. Sætningen skal betyde noget for dig
2. Lad sætningen stå på din arm en hel dag
3. Tag et foto af din arm
4. Beskriv, hvordan det var at have sætningen stående

Øvelsen lavede Gudrun Hasle til DR-projektet „Opgaveknuseren“.

Tjek projektet her: <http://www.dr.dk/Nyheder/Kultur/Kunstklub/Opgaveknuser>

Hvad står der på din arm?

KROP OG IDENTITET

– det handler om dig!

Hvordan ser **nutidens mand** ud, og hvordan ser **nutidens kvinde** ud?

Hvordan **opfører** de sig, og hvordan **ser** de på hinanden?

Den dansk/filippinske kunster Lilibeth Cuenca Rasmussen laver kunstværker, der undersøger vores tids kropsidealer. Som i et teaterstykke klæder hun sig ud i farverige kostumer og store parykker og optræder som både mand og kvinde. Med sine performances stiller Lilibeth Cuenca Rasmussen spørgsmål ved køn, identitet og samfund. Hvordan påvirker samfundet vores forestillinger om, hvordan vi skal se ud og opføre os? Og kan vi bryde ud af disse rammer?

© Lilibeth Cuenca Rasmussen, *Den instrumentelle mand*, 2012

Med kroppen fortæller du dine omgivelser, hvem du er, og hvor du kommer fra. Tænk over, hvordan du med attitude, tøj og kropssmykninger kan signalere din personlighed, din religion, dine interesser og dine holdninger. Kig på dine klassekammerater, og se, om du kan finde forskellige eksempler på religion, interesser og holdninger.

Kroppen kan afspejle det samfund, vi lever i. Det vil sige, at vi med vores udseende og udstråling kan signalere fx normer og regler, der gælder i vores samfund. Samfundet udvikler sig konstant, og det samme gør idealerne for, hvordan vores kroppe skal se ud.

Øvelse:

Paneldebat

Gruppevis skal I undersøge og diskutere nutidens kropsideal. I kan fx hente inspiration på Internettet, i blade, aviser osv. I en paneldebat mødes grupperne og diskuterer, hvad de er kommet frem til. Er I enige?

© Lilibeth Cuenca Rasmussen, *The Present Doesn't Exist in My Mind – The Future is Already Far Behind*, 2009

Tænk over:

- Hvordan oplever I nutidens kropsidealer for kvinder og for mænd?
- Hvem bestemmer idealerne?
- Hvordan fremstilles kropsidealet i medierne?
- Hvornår bliver idealerne for meget?
- Hvordan synes I, at idealet bør være?
- Hvad siger jeres eget udseende om den tid og den verden, I lever i?

Skriv stikord i boksen:

© Elmgreen og Dragset og
Galleri Nicolai Wallner, „Han“, 2012.
Foto: Anders Sune Berg

Fra havfrue til „Han“

I foråret 2012 blev en ny skulptur til Helsingør Havn offentliggjort. Skulpturen hedder „Han“ og er lavet af den mandlige kunstnerduo Elmgreen og Dragset. „Han“ ligner noget, vi kender – nemlig Den Lille Havfrue. Men i stedet for en havfrue er det en ung mand, der sidder på stenen. Skulpturen er lavet af blankpoleret stål, der har samme effekt som et spejl. Skulpturen skabte stor diskussion. Nogle syntes, at skulpturen var smuk og sjov, mens andre blev dybt provokeret.

Hvad **synes du** om skulpturen?
Hvad får den dig til at **tænke på**?
Hvad kan skulpturen **sige om den tid**, vi lever i?

NATIONAL OG KULTUREL IDENTITET

– *det handler om dig!*

Hvad betyder det at være **europæer**?
Amerikaner? **Kineser**?
Hvem kan kalde sig **dansker**?
Hvad og hvem skal **bestemme**,
om du må kalde dig dansker?
Hvad vil det sige at **føle sig hjemme**?

Mange samtidskunstnere forholder sig kritisk til begreber som kulturel identitet og nationalitet.

© Larissa Sansour,
„Soup over Bethlehem“, 2006

Soup Over Bethlehem viser en palæstinensisk familie omkring et spisebord på taget af et hus, med udsigt over Vestbredden. Det starter som en diskussion om nationalretten „mloukhieh“, men udvikler sig til en personlig og engageret samtale om politik og nationalitet.

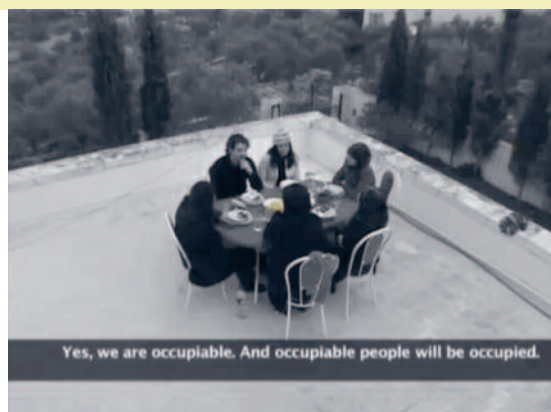
Du kan se videoen her:

<http://www.youtube.com/watch?v=xhYx-FF6xBA>

Det er kunstneren Larissa Sansour, der har lavet filmen, og det er hendes egen familie, der medvirker. Larissa Sansour har skiftevis boet i Israel, Rusland og London. Selv udtaler Larissa Sansour, at hendes kulturelle rødder ikke betyder noget særligt for hende.

„Jeg tænker ikke på mig selv som én, der hører til noget sted. Jeg har bare ikke det behov. Måske fordi jeg er vant til ikke at høre til et bestemt sted, og allerede som lille stod mellem to kulturer.“ (Larissa Sansour)

© Larissa Sansour,
„Soup over Bethelehem“, 2006

Diskuter i klassen:

Hvad vil det sige at have „kulturelle rødder“?

Hvad betyder det for dig/jer **at høre til** en bestemt kultur?

Hvornår føler du dig **hjemme**?

Hvornår føler du dig **ikke hjemme**?

Øvelse:

Gruppevis skal I **iscenesætte et fotografi**, der fortæller noget om *jeres* nationale identitet. Diskuter, hvad jeres foto skal udtrykke. Vil I være kritiske, observerende, stolte eller noget helt fjerde?

Tænk også over **symboler og rekvisitter**, der kan fortælle noget om temaet.

Giv jeres foto en titel, og fremlæg for hinanden.

Tegn og/eller skriv jeres ideer i boksene.

IDENTITET OG ERINDRING

– det handler om dig!

Øvelse

Tænk på **tre begivenheder** eller situationer, som har haft **betydning** for dig og din identitet.

Det kan fx være en **personlig**, en **historisk** eller en **samfundsmæssig** begivenhed.

Udvælg en, to eller tre af dine begivenheder, og lav den/dem om til et lille **kunstværk**. Du kan fx skrive et digt, lave en collage, lave en performance eller iscenesætte et fotografi.

Fremlæg jeres kunstværker for hinanden.

Museet for Samtidskunst

Stændertorvet 3D
4000 Roskilde
www.samtidskunst.dk

Åbningstider:

Tirsdag-fredag kl. 11-17
Lørdag-søndag kl. 12-16
Mandag lukket.

Undervisningsforløb
tirsdag til torsdag kl. 9-15.
Undervisningsinstitutioner
har gratis adgang.

Tekst: Laura Elkjær
Layout: Kristin Wiborg/
Skoletjenesten på Sjælland
Tryk: PE Offset A/S

www.skoletjenesten.dk